

Lietuvos universitetų rektorių konferencija

Publikavimo etika

GAIRĖS

**Loreta TAUGINIENĖ, Jurga CIBULSKIENĖ, Tomas BERKMANAS,
Jolanta JANUTĖNIENĖ, Agnė BRAZIULIENĖ, Rūta KAZLAUSKAITĖ,
Virginijus KLIŽENTIS, Rita TOLEIKIENĖ, Gintaras ZAMOKAS,
Saulė SIPAVIČIENĖ, Vaidotas VAIČAITIS, Vitas MAROZAS**

2019

TURINYS

Pratarmė	2
Padėka	3
ĮVADAS	4
I. SAŲOKOS	4
II. AUTORIAI	6
Bendrieji autorystės principai	6
Autoriaus pareigos	6
Autorių eilės tvarka	8
III. BENDRADARBIAI	8
IV. REDAKTORIAI	8
Lygių galimybių principas	9
Interesų konflikto valdymo principas	9
Konfidencialumo principas	9
V. RECENZENTAI	10
Bendrosios nuostatos	10
Reikalavimai recenzavimo procesui	10
VI. LEIDĖJAI	12
VII. SAVININKAI	12
VIII. RĖMĖJAI	12
Rėmėjo vaidmuo ir atsakomybė	12
Procesų kontrolė	12
Prieiga prie tyrimo duomenų ir tyrimo duomenų teikimas	13
Intelektinė nuosavybė	13
Rėmėjo etiška praktika	13
IX. INTERESŲ KONFLIKTO VALDYMAS	14
Redaktoriai	14
Recenzentai	14
Rėmėjai	15
X. GALIMŲ PAŽEIDIMŲ SVARSTYMAS	15
Šaltiniai	16
Priedas	17

Pratarmė

Publikavimo etikos gairės skiriamos akademinėi bendruomenei, ypač mokslo leidinių redaktoriams, leidėjams, įvairių rankraščių recenzentams ir autoriams (pvz., tyrėjams, mokslininkams, studentams). Jomis siekiama supažindinti akademinę bendruomenę su vyraujančiomis tarptautinėmis publikavimo etikos nuostatomis, kurios taikomos visoms publikavimo procese dalyvaujančioms suinteresuotosioms šalims. Taip pat šiose gairėse pasiūlytos publikavimo etikos vadybinių sprendimų praktikos, ypač valdant interesų konfliktą, nagrinėjant galimus pažeidimus, prašant leidimų suteikimo.

Šios gairės parengtos susisteminus gaires, kurias paskelbė Publikavimo etikos komitetas (*Committee on Publication Ethics, COPE*), Mokslo redaktorių taryba (*Council of Science Editors*), tarptautiniu mastu pripažinti leidėjai (pvz., *John Wiley & Sons, Edward Elgar Publishing, Taylor & Francis Group*) ir atitinkamoms mokslo kryptims atstovaujančios asociacijos, pvz., Tarptautinis medicinos žurnalų redaktorių komitetas (*International Committee of Medical Journal Editors*), Amerikos kalbėjimo, kalbos ir klausos asociacija (*American Speech-Language Hearing Association*), Optinė visuomenė (*Optical Society*), Britų sociologijos asociacija (*British Sociological Association*). Reikšmingų skirtumų tarp mokslo krypčių nenustatyta.

Šioms gairėms parengti buvo organizuoti trys susitikimai. Reiškama padėka susitikimus priėmusiems universitetams – Mykolo Romerio universitetui, Vytauto Didžiojo universitetui ir ISM Vadybos ir ekonomikos universitetui.

Dr. Loreta Tauginienė
LURK Laikinosios akademinio sąžiningumo ir etikos
darbo grupės vadovė

Padėka

Padėkos reiškiamos šiems leidimus išversti į lietuvių kalbą suteikusiems fiziniams ir juridiniams asmenims:

Amerikos kalbėjimo, kalbos ir klausos asociacijai (*American Speech-Language Hearing Association*)

Britų sociologijos asociacijai (*British Sociological Association*)

už suteiktą leidimą atgaminti © The British Sociological Association www.britisoc.co.uk

Publikavimo etikos komitetui (*Committee on Publication Ethics*)

Mokslo redaktorių tarybai (*Council of Science Editors*) pagal Jungtinių Amerikos Valstijų Kolorado valstijos teisę

Tarptautiniam medicinos žurnalų redaktorių komitetui (*International Committee of Medical Journal Editors*)

Tai Tarptautinio medicinos žurnalų redaktorių komiteto (TMŽRK) parengtų Medicinos žurnalų mokslo darbų atlikimo, pranešimo, redagavimo ir publikavimo rekomendacijų vertimas į lietuvių kalbą / perspausdintas kūrinys. Lietuvos universitetų rektorių konferencija parengė šį vertimą / perspausdintą kūrinį savo lėšomis. TMŽRK nepatvirtino šio vertimo / perspausdinto kūrinio turinio. Medicinos žurnalų mokslo darbų atlikimo, pranešimo, redagavimo ir publikavimo rekomendacijų oficialus tekstas skelbiamas www.ICMJE.org. Skaitytojai turi cituoti originalų tekstą, kai cituoja šį vertimą / perspausdintą kūrinį.

Elizabeth Wager ir Sabine Kleinert

Optinei visuomenei (*Optical Society*) pagal Jungtinių Amerikos Valstijų teisę

Padėkos nurodytos leidimus išversti į lietuvių kalbą suteikusių fizinių ir juridinių asmenų pageidauta forma.

IVADAS

1. Redakatoriaus, leidėjo, rėmėjo ar mokslo leidinio savininko santykiai turi būti pagrįsti pasitikėjimu ir pagarba.

I. SĄVOKOS

2. Pagrindinės sąvokos:

2.1. Anoniminis recenzavimas – pateikto kūrinio recenzavimo procesas, kurio metu kai kurių arba visų dalyvaujančių šalių tapatybės nėra atskleidžiamos. Dažniausi jo tipai:

2.1.1. vienpusis anoniminis recenzavimas – pateikto kūrinio recenzavimo procesas, kai recenzentų tapatybės nėra atskleidžiamos autoriams;

2.1.2. dvipusis anoniminis recenzavimas – pateikto kūrinio recenzavimo procesas, kurio metu nei recenzentų, nei autorių tapatybės nėra atskleidžiamos;

2.1.3. tripusis anoniminis recenzavimas – pateikto kūrinio recenzavimo procesas, kurio metu nei recenzentų, nei autorių, nei redaktorių tapatybės neatskleidžiamos. Šį recenzavimo procesą paprastai organizuoja nepriklausomas asmuo (pvz., leidėjas arba kviestinis redaktorius).

2.2. Atvirasis recenzavimas – pateikto kūrinio recenzavimo procesas, kurio metu atskleidžiamos visų jame dalyvaujančių šalių tapatybės.

2.3. Autorius – asmuo arba organizacija, kuri sukūrė originalų darbą ar prisidėjo prie jo sukūrimo.

2.4. Dovanotoji autorystė, svetingoji autorystė (angl. *gift or guest authorship, honorary authorship*) – tai pernelyg mažai ar visai nep prisidėjusio asmens įtraukimas į autorius.

2.5. Esamo (tikro) suklastojimas (angl. *falsification, forgery, counterfeit*) – tai dėstymo, mokslinių tyrimų ar studijų turinio, atvaizdų, duomenų, įrangos ar procesų padirbinėjimas pateikiant juos netiksliai:

2.5.1. duomenų nutylėjimas (angl. *suppression of data, data masking*) – tai tikrų duomenų suklastojimo forma sumažinant duomenų masyvą ar praleidžiant duomenis, neatitinkančius pageidaujama išvadų ar rezultatų;

2.5.2. tikrų duomenų suklastojimas (angl. *data falsification*) – tai nepagrįstas manipuliavimas mokslinių tyrimų duomenimis siekiant sudaryti klaidinančią išpūdį.

2.6. Mainais grindžiama autorystė (angl. *mutual admiration authorship, mutual support authorship*) – tai tokia praktika, kai siekdami įgyti nesąžiningą pranašumą du ar daugiau tyrėjų susitaria įrašyti vienas kito pavardes į savo publikacijas, nors vieno ar kito asmens indėlio nėra arba tas indėlis yra minimalus.

2.7. Naujo netikro suklastojimas (angl. *fabrication*) – moksliniuose tyrimuose terminas „naujo netikro suklastojimas“ reiškia duomenų, eksperimentų ar kitos reikšmingos informacijos išgalvojimą paraiškoje, tyrime ar tyrimo ataskaitoje:

2.7.1. naujų netikrų duomenų suklastojimas (angl. *data fabrication*) – tai duomenų išgalvojimas ir jų naudojimas taip, lyg jie būtų tikri.

2.8. Plagiatas yra kitų autorių parengto kūrinio pateikimas kaip savo tinkamai nenurodant šaltinių, kuriais buvo remtasi. Plagiato tipai yra šie:

2.8.1. atsikartojanti publikacija (angl. *redundant publication, augmented publication, auto-plagiarism, covert duplication, duplicate publication, duplication, recycle [plagiarism], self-plagiarism, text-recycling*) – publikuotas kūrinys (arba pagrindiniai publikuoto kūrinio skyriai), paskelbtas daugiau negu vieną kartą (ta pačia ar kitomis kalbomis) tinkamai nenurodant kitų autorių šaltinio, savo ankstesnių susijusių publikacijų ar paaiškinimų, taip pat kai tie patys (arba iš esmės sutampantys) duomenys pateikti daugiau negu viename mokslo leidinyje be tinkamų nuorodų į savo ankstesnes susijusias publikacijas, paaiškinimų, ypač kai tai daroma taip, kad recenzentai / skaitytojai nesuprastų, kad dauguma ar visi tyrimo rezultatai buvo anksčiau paskelbti;

2.8.2. durstinys (angl. *patchwriting, hybrid plagiarism, mosaic [plagiarism], mashup [plagiarism], remix [plagiarism], resourceful citer, re-tweet [plagiarism]*) – tai išvestinis rašytinis kūrinys, sudarytas iš nurodytų ar nenurodytų kelių skirtingų šaltinių ištraukų;

2.8.3. įvairialypės informacijos plagiatas – tai daugialypės terpės (pvz., garso įrašų, nuotraukų, vaizdo įrašų, muzikos ir kitų medijų) naudojimas nenurodant šaltinio;

2.8.4. negaliojantis šaltinis (angl. *invalid source, 404 Error [plagiarism], falsifying references, false credentials*) – tai pasibaigusios nuorodos ar nuorodos į neegzistuojantį šaltinį pateikimas;

2.8.5. nuorodos pamiršimas (angl. *citation amnesia, cryptomnesia, forgotten footnote, subconscious plagiarism*) – tai netyčinis kitų autorių kūrinių nenurodymas (necitavimas);

2.8.6. pažodinis plagiatas (angl. *clone [plagiarism], [Ctrl-C] plagiarism, verbatim plagiarism*) – tai kito autoriaus darbo pažodinis pateikimas ir / ar skelbimas kaip savo; kito autoriaus kūrinio kopijavimas žodis į žodį nenurodant šaltinio, kuriuo buvo remtasi;

2.8.7. plagiatas vartojant sinonimus (angl. *find-replace [plagiarism]*) – tai netinkamas perfrazavimas, kai pavieniai žodžiai pakeičiami sinonimais;

2.8.8. saviplagiatas (angl. *self-plagiarism, augmented publication, auto-plagiarism, covert duplication, duplicate publication, duplication, recycle [plagiarism], redundat publication, text-recycling*) – tai atsikartojančios publikacijos forma, kai autorius atkartoja savo paties kūrinio dalis nenurodydamas (necituodamas) anksčiau paskelbto savo kūrinio;

2.8.9. vaizdų plagiatas – tai vaizdų (pvz., nuotraukų, vaizdo įrašų, grafinių duomenų) naudojimas neturint tinkamo leidimo ar nenurodant šaltinio;

2.8.10. vertimo plagiatas – tai kita kalba paskelbto kūrinio vertimo publikavimas nepateikiant nuorodos į tą darbą.

2.9. Pramanyta autorystė (angl. *invented authorship*) – neegzistuojančio asmens įtraukimas į kūrinio bendraautorius; kito asmens įtraukimas į bendraautorius be jo sutikimo; nepažįstamo asmens įtraukimas į bendraautorius be jo sutikimo.

2.10. Prievartinė autorystė (angl. *coercion authorship*) – tai reikalaujama, bet savanoriškai nesuteikiama autorystė.

2.11. Šmėklinė autorystė, neįvardyta autorystė (angl. *ghost authorship, misleading attribution*) – tai naudojimosi neįvardytu (pelnytai prisidėjusiu, bet tarp autorių nenurodytu) autoriumi, kuris rašė ar rengė tekstą publikuoti, praktika.

II. AUTORIAI

Bendrieji autorystės principai

3. Autorystė turi būti priskiriama tik tiems asmenims, kurie esmingai prisidėjo prie tyrimo koncepcijos, jo įgyvendinimo ar interpretacijos, t. y. kurie tenkina šiuos kriterijus:

- pritarimas galutinei spausdinti teikiamai darbo versijai;
- atsakomybės prisiėmimas už tai, kad visi su darbo tikslumu ar akademinium sąžiningumu susiję klausimai buvo tinkamai išanalizuoti ir išspręsti;

ir bent du iš šių kriterijų:

- tyrimo idėja ar dizainas;
- duomenų rinkimas ir apdorojimas;
- duomenų analizė ir interpretacija;
- atskirų darbo dalių / skyrių parašymas ar kritiškas perrašymas / tobulinimas (literatūros apžvalgos sintezė ar tyrimo rezultatų dalis).

4. Visi asmenys, nurodyti kaip autoriai, turi tenkinti šių gairių 3 punkte išdėstytus kriterijus, ir visi juos tenkinantys turi būti nurodyti kaip autoriai.

5. Jei asmuo nesutinka prisiimti atsakomybės, jis negali būti bendraautoris. Tai taikytina ir didelių autorių grupių atveju. Autorystei neužtenka vien tik finansavimo užtikrinimo, duomenų surinkimo, vadovavimo tyrimo grupei, kalbos redagavimo ar pagalbos renkant tekstą. Asmenys, kurie netenkina šių gairių 3 punkte išdėstytų kriterijų, turėtų būti nurodyti tik padėkos (angl. *Acknowledgements*) skiltyje.

6. Dėl autorystės turi būti susitarta pradiniam tyrimo ar rankraščio rengimo etape.

7. Asmuo, kuris pateikė publikaciją, prisiima visą atsakomybę dėl išvardytų bendraautorių. Šis pateikimas taip pat reiškia, kad visi bendraautoriai sutinka su galutine publikacijos redakcija.

8. Visi įtraukti autoriai turi gebėti paaiškinti publikacijos turinį iš esmės (nebūtinai visas technines detales). Visi tarpdisciplininio ar daugiadisciplinio darbo autoriai, nepriklausomai nuo jų skirtingų ir nesutampančių kompetencijų ir žinių, esant reikalui turi gebėti prisiimti atsakomybę nagrinėjant ir sprendžiant bet kurios darbo dalies tikslumo ar akademinio nesąžiningumo klausimus. Jeigu autoriai prisiima atsakomybę tik už tam tikrus tyrimo aspektus, tai turėtų būti nurodyta publikacijoje.

9. Darbą leidėjui pateikęs autorius turi užtikrinti, kad visi bendraautoriai bus įtraukti į visas tolimesnes darbo recenzavimo ir publikavimo stadijas.

10. Jei kyla nesutarimų tarp autorių, jie turi būti sprendžiami pagrindinio autoriaus institucijoje dalyvaujant trečiajam šaliai.

Autoriaus pareigos

11. Pagrindinė autoriaus pareiga yra pateikti glaustą ir tikslų savo tyrimų aprašymą kartu su objektyvia moksline diskusija apie šio tyrimo dalyką. Tiriamasis darbas turi turėti aiškias nuorodas į šaltinius.

12. Duomenų suklastojimas, jų neteisėtas pasisavinimas ir selektyvus pateikimas siekiant suklaidinti yra nepriimtinas nukrypimas nuo akademinės etikos.

13. Publikacijoje būtina pateikti kitų autorių atliktus šios srities tyrinėjimus. Būtina pacituoti įtakingiausius autorius, kurių darbai padėtų kuo greičiau supažindinti su

aprašomu dalyku. Informacija, gauta pokalbiuose, korespondencijose, diskusijose ar panaudojant trečių asmenų rankraščius, gali būti pateikta tik iš anksto gavus šių asmenų sutikimą.

14. Jei naudojama informacija ir tyrimais, kurie yra leidėjo nuosavybė arba gauti teikiant konfidencialias paslaugas, būtina pateikti šio leidėjo sutikimą ir kartu pareikšti atitinkamas padėkas už galimybę naudotis šia informacija.

15. Būtina vengti tyrimų publikavimo fragmentiškumo.

16. Draudžiama pateikti publikuoti savo esme tą patį rankraštį keliems mokslo leidiniams (saviplagiatu draudimas).

17. Po to, kai publikacija buvo priimta konkrečiau žurnalo ar kito mokslo leidinio, autorius neturėtų joje daryti esminių pataisymų. Jei pastebima klaida paskelbtame darbe, autorius privalo nedelsdamas atšaukti savo darbą arba jį ištaisyti.

18. Tam tikrais atvejais netgi stipri kritika kito tyrėjo atžvilgiu gali būti leidžiama, tačiau būtina vengti asmeniškumų. Tos publikacijos, kuriose vyrauja kritika, turėtų būti publikuojamos komentarų skylyje su galimybe tame pačiame numeryje atsakyti į šią kritiką.

19. Jei tyrimas atliktas naudojantis tam tikra finansine pagalba ar kaip dalis finansuojamo projekto, tai privalo būti atskleista publikacijoje, padėkos skylyje. Jei finansuotojo vaidmuo neapsiribojo lėšų skyrimu, turi būti nurodyti visi jo indėliai. Padėkos skylyje taip pat turi būti nurodyta bet kuri kita pagalba, gauta iš kitų asmenų / organizacijų darbo rengimo metu.

20. Autoriai privalo tinkamai ir laiku pateikti atsakymus į leidėjų ir redaktorių klausimus, vengdami subjektyvių ir netinkamų komentarų.

21. Plagiatas yra grubus akademinės etikos pažeidimas, kuris nepriimtinas jokiais atvejais ir sąlygomis. Plagiatas apima ne tik kitų autorių minčių pasisavinimą ar netinkamą citavimą, bet ir saviplagiatą, kai pateikiamas tekstas savo esme labai artimas anksčiau publikuotam arba kai nėra tinkamai pateiktos nuorodos į ankstesnę savo publikaciją. Protingumo kriterijus yra taikomas nustatant, ar konkreti publikacija yra saviplagiatas. Plačiau plagiatas ir kiti akademinio nesąžiningumo atvejai yra apibrėžiami šių gairių I skyriuje.

22. Autorius privalo nurodyti bet kokias publikavimo grėsmes ir interesus (pvz., finansinius, asmeninius, politinius ar religinius), kurie gali turėti įtakos objektyviam darbo pristatymui ar skaitytojų supratimui.

23. Jei publikacija yra susijusi su žmonių ar gyvūnų tyrimais, šie tyrimai turi atitikti tarptautiniu mastu pripažintus elgesio su jais principus. Žmonių tyrimų atveju būtina pateikti gautą šių žmonių išankstinį sutikimą dalyvauti tyrime.

24. Prieš darbo publikavimą autoriai privalo pasirašyti intelektinės nuosavybės autorių teisių sutartį. Publikuojant darbą atviros prieigos mokslo leidinyje / duomenų bazėje, autoriams gali reikėti pasirašyti atviros prieigos teisių sutartį.

25. Leidėjui darbą paduodantis autorius privalo patvirtinti, kad pateikiamas darbas yra originalus, nebuvo spausdintas anksčiau ir kad jo galutinė versija tuo metu nėra svarstoma dėl publikavimo tinkamumo.

26. Darbų, kuriuose spausdinami medicininių tyrimų su gyvais žmonėmis rezultatai, autoriai gali būti paprašyti pateikti etikos komiteto protokolo išrašą, patvirtinantį jų tyrimą ir tai, kad šis tyrimas atitinka priimtus standartus (pvz., Helsinkio deklaraciją). Tie patys reikalavimai gali būti taikomi ir tyrimų su gyvūnais atveju. Kitų mokslo krypties autorių

taip pat gali būti paprašyti pateikti jų institucijos etikos komiteto sprendimą dėl tyrimo etikos vertinimo. Be to, priklausomai nuo mokslo krypties ir tyrimo pobūdžio autorių gali būti paprašyta pateikti įrodymų, kad jie buvo gavę informuotų tiriamųjų sutikimą.

27. Publikuojant atvejų analizes, trumpų atvejų serijas ar žmonių atvaizdus, autoriai turi pateikti pastarųjų sutikimą publikuoti atitinkamą medžiagą. Šis sutikimas neprilygsta sutikimui dalyvauti tyrime. Susiję asmenys turi būti informuoti, kur bus publikuojamas darbas ir kad visiškai anonimiškumas nėra galimas, nepaisant visų pastangų pašalinti nebūtiną informaciją, kuri gali leisti identifikuoti tyrimo dalyvius.

Autorių eilės tvarka

28. Studentas paprastai turėtų būti pirmasis autorius, jei publikacija yra parengta studento darbo tyrimo pagrindu.

29. Labiau patyrę mokslininkai yra skatinami suteikti mažiau patyrusiems kolegoms galimybę būti pirmuoju autoriumi.

30. Asmuo, labiausiai prisidėjęs prie publikacijos rengimo, turi tapti pirmuoju autoriumi.

31. Sprendimas, kas turėtų būti autorius, kokia autorių eilės tvarka ir kas prisidėjo prie publikacijos rengimo, pasiūlomas pirmojo autoriaus ir priimamas pasikonsultavus su bendraautoriais.

32. Visi, kurie atitinka autorystės kriterijus, turi būti išvardijami pagal indėlį. Kai indėlis yra vienodas, autoriai išdėstomi pagal pavardę abėcėlės tvarka.

33. Jei visi autoriai mano, kad jų indėlis yra vienodas, tai gali būti nurodyta išnašoje.

34. Jeigu tyrėjai negali išspręsti mokslo darbo autorių nustatymo ir / ar eiliškumo klausimų, universitete turi būti nustatyta tvarka, kaip šią problemą sprendžia trečioji šalis.

III. BENDRADARBIAI

35. Bendradarbiams (angl. *contributors*), neatitinkantiems autoriams keliamų reikalavimų, mokslo darbe išreiškiama padėka nurodant vardą ir pavardę, instituciją arba asmenų grupę (pvz., kiti tyrėjai) ir indėlį į mokslo darbą (pvz., peržiūrėjo rankraštį ir pateikė siūlymus dėl jo tobulinimo; surinko duomenis; padėjo identifikuoti tiriamuosius ir su jais susisiekti; padėjo redaguoti rankraštį). Bendradarbiais gali būti laikomi: asmenys, padėję surinkti tyrimo duomenis (pvz., atliko interviu); apklausą administravę asmenys; duomenų apdorojimą atlikę asmenys; raštinės darbuotojai; patarimais dėl statistikos dalijęsi asmenys; studentai, atlikę kursinius darbus; rankraštį skaitę kolegos; tyrimo vadovas; tyrimui finansavimą suteikusi organizacija (Macintyre 1995); kalbos redaktorius. Kiekvienu atveju autoriai nusprendžia, kokiems bendradarbiams ir už ką reiškia padėka.

IV. REDAKTORIAI

36. Viena iš svarbiausių redaktoriaus pareigų yra organizuoti recenzavimo procesą sąžiningai ir išmintingai. Redaktoriai recenzentams ir autoriams turi paaiškinti recenzavimo proceso eigą, taip pat nurodyti, kurios mokslo leidinio dalys yra

recenzuojamos. Be to, redaktoriai turėtų recenzentams paaiškinti, ko iš jų tikimasi ir kokia yra jų atsakomybė, ir paraginti laikytis recenzavimo gairių.

37. Redaktorius turi teisę nuspręsti, ar pateiktas rankraštis bus publikuojamas. Priimdamas sprendimą redaktorius paprastai remiasi recenzentų vertinimu, redakcinės kolegijos nuomone, tačiau tam tikrais atvejais sprendimą nepublikuoti rankraščio redaktorius gali priimti ir vienasmeniškai, pavyzdžiui, kai mokslo darbas neatitinka mokslo leidinio keliamų teksto formatavimo reikalavimų, jo tematikos, yra parašytas nesilaikant taisyklingos kalbos, jo tema neatitinka aktualumo kriterijaus ar dėl kitų priežasčių. Redaktoriai turi kritiškai vertinti galimus etikos pažeidimus (galimus akademinės etikos pažeidimus, netinkamo elgesio su tiriamaisiais (žmonėmis ar gyvūnais, pažeidžiamomis žmonių grupėmis) atvejus, asmens duomenų apsaugos pažeidimus ir kt.).

38. Redaktorius, kuriam pateikiami pagrįsti įrodymai dėl publikuoto darbo klaidinančio turinio ar išvadų, turi sudaryti galimybę paskelbti apie šiame darbe nustatytą klaidą arba šį darbą atšaukti. Skelbimą apie atliktą pataisymą gali parengti asmuo, kuris nustatė klaidą, arba darbo autorius.

39. Redaktoriai, vykdydami savo funkcijas, privalo laikytis šių bendrųjų principų:

39.1. lygių galimybių;

39.2. interesų konflikto valdymo;

39.3. konfidencialumo.

Lygių galimybių principas

40. Rankraščiai turi būti vertinami pagal jų mokslinę vertę, neatsižvelgiant į autorių rasę, lytį, religinius įsitikinimus, kilmę, pilietybę, politines pažiūras, asmeninius ar institucinius ryšius ar einamas pareigas.

Interesų konflikto valdymo principas

41. Redaktoriai turi įgyvendinti *ex ante* interesų konfliktų valdymo tvarką, t. y. turi turėti patvirtintas taisykles, apibrėžiančias interesų konfliktą, jo valdymo priemones ir kitas susijusias nuostatas.

42. Redaktorius pateiktus rankraščius turi vertinti nešališkai, be išankstinio nusistatymo dėl akademinų ar asmeninių pažiūrų ir vengti interesų konflikto.

43. Interesų konflikto situacija susidarytų, jei redaktorius priimtų sprendimus dėl rankraščių, kurių autoriai – jis pats, jo esami ar buvę studentai, kolegos, su kuriais jis dirba ar neseniai kartu dirbo, ar konsultavo, tos pačios įstaigos darbuotojai, konkurentai, arba dėl priimto sprendimo atsirastų apibrėžiama nauda redaktoriui ar jo artimiesiems.

44. Kai teikiamas rankraštis yra tiesiogiai ir glaudžiai susijęs su redaktoriaus atliekamais moksliniais tyrimais, redaktorius turėtų pasitelkti kitą kvalifikuotą asmenį, galintį vykdyti redaktoriaus funkcijas, šiam rankraščiui vertinti, kad būtų užtikrintas nešališkas sprendimų priėmimas.

Konfidencialumo principas

45. Redaktoriai turėtų dėti pastangas, kad visi, kurie mokslo leidiniui recenzuoja rankraščius, suprastų konfidencialumo reikalavimus ir jų laikytųsi.

46. Rankraščio informacija yra konfidenciali tol, kol patvirtinama, kad rankraštis priimtas spausdinti.

47. Redaktoriai iki rankraščio publikavimo neturėtų niekam atskleisti autoriaus pavardės, rankraščio turinio, redaktorių ir recenzentų rekomendacijų ar galutinio sprendimo dėl rankraščio publikavimo. Tai taikoma kolegoms, studentams ir administracijai. Nederamu elgesiu laikoma, kai rankraščiais naudojami studentai, besimokantys recenzuoti, įskaitant ir tuos atvejus, kai autorių identifikuojanti informacija yra pašalinta.

48. Nepublikuotą informaciją redaktorius gali panaudoti savo tyrimuose tik gavęs autoriaus sutikimą.

V. RECENZENTAI

Bendrosios nuostatos

49. Recenzavimas yra pagrindinis būdas, leidžiantis spręsti apie tyrimo kokybę. Recenzavimo metu nepriklausomi mokslininkai teikia patarimus mokslo leidinių redaktoriams dėl rezultatų publikavimo.

50. Recenzentai gali būti labai svarbūs atpažįstant (identifikuojant) netinkamą elgesį, tokį kaip netikrų duomenų klastojimas, tikrų duomenų klastojimas, plagiatas, vaizdų manipuliavimas, neetiškai atliktas tyrimas, šališka tyrimo ataskaita, piktnaudžiavimas autoryste, atsikartojanti publikacija ar saviplagiatas ir nedeklaruoti interesų konfliktai.

51. Dažniausiai įvertinti rankraštį prašoma mažiausiai 2 recenzentų; kai kurie mokslo leidiniai reikalauja 3 recenzijų. To gali prireikti tais atvejais, kai reikalingas statistiko vertinimas. Esant prieštarangiems ar griežtiems vertinimams, gali būti paskirtas papildomas recenzavimas arba pateikti vertinimą gali vienas iš mokslo leidinio redaktorių. Kartais skiriami daugiau negu 3 recenzentai, jei kelių sričių recenzentai būtini siekiant išsamiai įvertinti darbą.

Reikalavimai recenzavimo procesui

Kvalifikacija ir laiko kontrolė

52. Recenzentai, kurie supranta, kad jų patirtis ribota, turi informuoti redaktorių apie savo kompetencijos ribas. Recenzentams nebūtina išmanyti visų darbo turinio aspektų ekspertiniu lygiu, tačiau jie turėtų sutikti recenzuoti tik tuo atveju, jei jų erudicija yra pakankama atlikti patikimą įvertinimą. Recenzentas, neturintis tinkamos erudicijos, gali pasiūlyti priimti rankraštį su esminiais trūkumais ar atmesti vertingą darbą. Tokiais atvejais recenzentas turėtų nerenzuoti.

53. Recenzentai turi nedelsdami pateikti redaktoriui atsakymą, ar sutinka recenzuoti darbą, privalo laikytis recenzavimo instrukcijų ir recenziją pateikti laiku. To nepadarius, kyla pavojus recenzavimo procesui. Turėtų būti dedamos visos pastangos, kad recenzija būtų baigta per nustatytą laiką. Jei neįmanoma parengti recenzijos laiku, recenzentas turi nedelsdamas atsisakyti recenzuoti arba kreiptis dėl galimybės išspręsti susidariusią problemą.

Gautos informacijos konfidencialumo laikymasis

54. Visa rankraštyje esanti informacija (ar idėjos) yra konfidenciali iki tol, kol priimamas sprendimas dėl rankraščio publikavimo.

55. Recenzentai neturėtų atskleisti informacijos, susijusios su autoriais, rankraščio turiniu, redaktorių ir recenzentų rekomendacijomis ar galutiniu sprendimu dėl rankraščio paskelbimo. Šis apribojimas taikomas bendradarbiams, studentams ir kitiems darbuotojams. Dalijimasis pateiktais rankraščiais su studentais siekiant padėti jiems išmokyti kritiškai vertinti tyrimus ir rašyti recenzijas yra netinkamas, net jei visa autorius identifikuojanti informacija buvo pašalinta. Recenzentai neturėtų rankraščių naudoti kaip praktinės studentų mokymo priemonės.

56. Po to, kai pateikia recenziją, recenzentai turėtų sunaikinti visus gautus rankraščius ir susijusią medžiagą.

57. Pasikonsultavęs su redaktoriumi, recenzentas gali savanoriškai atskleisti autoriui savo tapatybę.

58. Recenzentai neturėtų naudoti ar atskleisti nepublikuotą informaciją, argumentus ar interpretacijas, kurie pateikiami svarstomame rankraštyje, išskyrus esant autoriaus sutikimui.

Akademinio sąžiningumo kontrolė

59. Nors recenzuodami rankraščius recenzentai neįpareigojami ieškoti galimo mokslinio nesąžiningumo, jų pareiga, rengiant rankraščio recenziją, atkreipti dėmesį į bet kokius požymius, susijusius su galimais mokslinių tyrimų etikos principų pažeidimais.

60. Sąžininga (netyčinė) klaida (angl. *honest error*) nėra mokslinis pažeidimas, tačiau recenzentai privalo nustatyti klaidas ir pranešti apie jas redaktoriui, lygiai taip pat kaip ir apie įtariamą mokslinio nesąžiningumo faktą.

61. Kaip mokslo bendruomenės narys, recenzentas turi pareigą pranešti apie mokslinį nesąžiningumą, atsirandantį bet kuriuo publikavimo proceso metu.

62. Kaltinimai dėl mokslinio nesąžiningumo turi būti pagrįsti įrodymais.

Vertinimų objektyvumas ir korektiškumas

63. Recenzentai turėtų gerbti autorių intelektualinę nepriklausomybę, būti objektyvūs ir konstruktyvūs savo vertinimais ir pateikti autoriams grįžtamąjį ryšį taip, kad jis padėtų patobulinti rankraštį. Recenzavimo tikslas yra ne pademonstruoti recenzento įgūdžius identifikuoti trūkumus. Recenzento komentarai turi išryškinti teigiamus recenzuojamos medžiagos aspektus, konstruktyviai pateikti trūkumus ir nurodyti tobulintinas dalis. Niekas kitas negali autoriui pateikti išvalgų dėl darbo trūkumų. Recenzentas turi aiškiai pagrįsti savo nuomonę, kad redaktoriai ir autoriai suprastų komentarų prasmę.

64. Recenzentų kritika turi būti konkreti ir pagrįsta. Reikėtų vengti bendrųjų teiginių, tokių kaip jau atliktas anksčiau, jei jie nėra pagrįsti konkrečia informacija. Kritika turi padėti redaktoriams įvertinti darbą ir priimti autorių atžvilgiu sąžiningą sprendimą.

65. Nors recenzijos yra konfidencialios, visos anoniminės pastabos turi būti mandagios ir tinkamos viešai nagrinėti. Kai kurie žurnalai reikalauja, kad recenzentai pateiktų dvejopus vertinimus: vieną – autoriui, kitą – tik redaktoriui. Pastarasis vertinimas kartais gali būti

atviresnis ir jame gali būti rekomenduojama rankraštį priimti arba atmesti (tai, be abejo, neturėtų būti komentarų autoriui dalis).

66. Suasmeninta ar nepagrįsta recenzentų kritika jokiais atvejais negalima. Užgaidūs ar kerštu grįsti kaltinimai laikomi neetišku elgesiu ir neturėtų būti tiriami.

67. Recenzentai turėtų atsiminti, kad recenzuojamas darbas yra autorinis darbas ir nemėginti darbo perrašyti savo stiliumi, jeigu jis yra aiškus ir suprantamas. Tačiau pakeitimų, padedančių gerinti aiškumą, siūlymai yra svarbūs.

VI. LEIDĖJAI

68. Mokslo leidiniuose paskelbta informacija gali nesutapti su leidėjo nuomone.

69. Leidėjas paprastai atsako už finansų ir kitų procesų valdymą, verslo strategiją ir jos įgyvendinimą. Jis turi pripažinti mokslo leidinio rengėjo ir autorių mokslinį sąžiningumą, objektyvumą ir redaktoriaus nepriklausomumą, t. y. nesikišti į mokslo darbų vertinimą, atranką ar redagavimą.

70. Leidėjo santykiai su mokslo leidiniu turėtų būti grindžiami rašytine sutartimi, užtikrinančia redaktoriaus laisvę ir atsakomybę.

71. Leidėjas turėtų mokslo leidinio redaktoriui užtikrinti tiesioginę prieigą prie leidėjo vadovybės ir galimybę pranešti jai, o ne atitinkamam administratoriui ar savininkui.

72. Leidėjas turėtų užtikrinti interesų konflikto valdymo procedūrų įgyvendinimą.

VII. SAVININKAI

73. Savininkai turi teisę skirti ir atleisti redaktorius.

74. Savininkai turėtų atleisti redaktorius tik dėl svarbių priežasčių, tokių kaip mokslinis pažeidimas, nesutikimas su mokslo leidinio ilgalaike redakcine kryptimi, netinkamas elgesys ar prasta veiklos pažanga.

75. Paskyrimas ir atleidimas iš darbo turėtų būti grindžiami nepriklausomų ekspertų grupės nuomone, o ne savininko vertinimais.

76. Turėtų būti nustatytos mokslo leidinio savininko galimo interesų konflikto su redaktoriais ir leidėju valdymo procedūros. Recenzavimo ir kitus publikavimo konfliktus turi spręsti kvalifikuoti specialistai.

VIII. RĖMĖJAI

Rėmėjo vaidmuo ir atsakomybė

77. Autorių priskyrimas publikacijai ir kitiems mokslo rezultatams, kurie gauti remiant rėmėjams, privalo būti atliekamas pagal mokslo leidinio reikalavimus (žr. šių gairių II skyrių).

Procesų kontrolė

78. Autoriai turi būti nepriklausomi nuo rėmėjų įtakos. Įgyvendindami autorystės praktikų priežiūrą, redaktoriai ir leidėjai gali autorių prašyti patvirtinti, kad jie pateikė rankraštį laisva valia, nesant nepagrįstai (neteisėtai) rėmėjo įtakai. Autoriai gali būti prašomi patvirtinti, kad jie sutinka su tuo, kaip rankraštyje interpretuojami tyrimo rezultatai ir kokios išvados prieinamos. Nepaisant savitarpio santykių su rėmėju, autoriai privalo užtikrinti, kad rankraštyje tyrimo rezultatai ir jų interpretavimas yra pagrįsti tik moksliniais kriterijais (nepriklausomai nuo padarinių). Be to, autoriai turi teisę įteikti rankraštį tam mokslo leidiniui, kurį jie laiko tinkamiausiu.

Prieiga prie tyrimo duomenų ir tyrimo duomenų teikimas

79. Rėmėjai turi užtikrinti, kad visi pateikto rankraščio autoriai turėtų prieigą prie visų pateiktų tyrimo duomenų ir rezultatų, ir / arba reikalauti, kad autoriai patvirtintų, jog jiems yra suteikta prieiga prie visų tyrimo duomenų. Rėmėjai turėtų būti pasirengę bendradarbiauti su autoriais vykdydami mokslo leidinio užklausas dėl tyrimo duomenų. Rėmėjai ir tyrėjai turėtų vengti sudaryti sutartis, ribojančias dalijimąsi tyrimo duomenimis ir medžiaga, patvirtinančia jų paskelbtus teiginius. Autoriams turėtų būti suteikiama galimybė atsisakyti būti darbo autoriumi, jei jiems nėra suteikta prieiga prie visų tyrimo duomenų.

Intelektinė nuosavybė

80. Rėmėjai, kurie reikalauja nuosavybės teisės į paskelbtus duomenis kartu su rankraščių autoriais, gali būti paprašyti pasirašyti tam tikras leidimo teises, mokslo leidiniui perduodant autorių teises ar pasirašant licencinę sutartį. Rėmėjai turėtų žinoti šių susitarimų sąlygas ir jų laikytis.

81. Nauji rankraščiai neturėtų būti pateikiami svarstyti keliems mokslo leidiniams vienu metu. Iš esmės panašių rezultatų pakartotinis pateikimas kitam mokslo leidiniui, esant rėmėjo iniciatyvai ar įtakai, gali reikalauti autorių teisių turėtojo leidimo. Rėmėjai privalo vengti atsikartojančio ir perteklinio pirminių tyrimų rezultatų publikavimo. Antrinių rezultatų publikacija, parengta atlikus tolimesnius tyrimus, turėtų nurodyti pirminę publikaciją ir būti pakankamai skirtinga, kad būtų galima ją pateisinti (pvz., vertimas į kitą kalbą, išsami ir iš naujo atlikta paskelbtų duomenų analizė).

Rėmėjo etiška praktika

82. Rėmėjo etiška praktika apima, bet neapsiriboja:

82.1. nepagrįstai nedaryti įtakos autoriui dėl rezultatų atrankos ar interpretavimo ir / arba išvadų formulavimo;

82.2. naudoti leidinius (rankraščius, santraukas, stendinių pranešimų plakatus) mokslinių duomenų ir stebėjimų komunikacijai ir moksliskai juos interpretuoti ir aptarti;

82.3. nepritarti dovanotajai, svetingajai ir šmėklinei, neįvardytai autorystei ir jos nepalaikyti;

82.4. atskleisti visus finansinius ir nefinansinius santykius, galinčius paveikti profesinį sprendimą dėl rankraščio ar kito mokslinio pristatymo;

82.5. leisti autoriams nuspręsti, kur pateikti rankraštį;

82.6. neskubinti recenzentų palankiai įvertinti rankraščius, kuriuose minimas rėmėjo produktas ar prietaisas;

82.7. pateikti visus duomenis ar medžiagas autoriams ir tyrėjams laiku, kada to reikalaujama, arba atskleisti juos, jei rėmėjas nusprendžia nesuteikti autoriams ir tyrėjams prieigos prie visų duomenų.

83. Klinikiniai tyrimai registruojami įstatymo nustatyta tvarka.

IX. INTERESŲ KONFLIKTO VALDYMAS

84. Visi recenzavimo ir publikavimo proceso dalyviai turi atskleisti visus ryšius, kurie galėtų sukelti interesų konfliktą.

Redaktoriai

85. Redaktoriams turi būti suteikta galimybė reikšti nuomonę dėl prieštaringos leidėjo, rėmėjo ar savininko pozicijos, komercinių tikslų ar strateginių planų. Redaktoriai turi turėti teisę vertinti skelbimo turinį ar atsisakyti jam skirti vietą mokslo leidinyje.

86. Redaktoriai turi kasmet atskleisti visas veiklas, sietinas su mokslu (ir kaip redaktoriaus, ir kitas), kuriose jie saistomi su leidėju, rėmėju ar mokslo leidinio savininku nepriklausomai nuo to, ar redaktorius dirba savanoriškais pagrindais, etato dalimi, ar visu etatu.

87. Esant mokslinio nesąžiningumo atvejui, jeigu redaktorius nusprendžia, kad informacijos atskleidimas yra pateisinamas ir tinkamas, leidėjui, rėmėjui ar mokslo leidinio savininkui turi būti pranešama apie įtarimus dėl mokslinio nesąžiningumo. Siekiant užtikrinti redaktoriaus nepriklausomumą turi būti sudaromas susitarimas tarp redaktoriaus ir leidėjo, rėmėjo ar mokslo leidinio savininko dėl redaktoriaus saugomų dokumentų pobūdžio (pvz., rankraščių, recenzijų, protokolų) ir teisėto susipažinimo su jais esant konfidencialumo žymai.

88. Leidėjas, rėmėjas ar mokslo leidinio savininkas gali reikalauti iš redaktoriaus apmokyti naujai paskirtus redaktorius.

Recenzantai

89. Recenzavimo sistema turėtų būti tokia, kad kaip įmanoma būtų sumažintas realus arba numanomas recenzento šališkumas. Jei recenzantai turi kokių nors interesų, galinčių paveikti objektyvų vertinimą, jie turėtų arba atsisakyti recenzuoti, arba atskleisti redaktoriui interesų konfliktą ir pasiteirauti, kaip tai geriausiai išspręsti. Recenzentų taip pat gali būti prašoma redaktoriui atskleisti bet kokį asmeninį ar profesinį ryšį su autoriumi(-iais) ir atsisakyti recenzuoti, jei jie mano, kad gali kilti interesų konfliktas, jaučiasi nekompetentingi pateikti vertinimą arba negali jo laiku atlikti. Šis „šališkumo pasitikrinimas“ parenkant recenzentus gali būti integruotas į elektroninės rankraščių pateikimo sistemos formas, į elektroniniu paštu siunčiamą prašymą recenzuoti arba paskelbtas žurnalo svetainėje kaip žurnalo tvarka.

90. Recenzentas neturėtų naudotis moksline, finansine, asmenine ar kita nauda recenzuodamas darbą. Turėtų būti dedamos visos pastangos, kad būtų išvengta

naudojimosi recenzavimo metu gauta informacija. Potencialūs recenzentai, kurie gali turėti interesų konfliktą, turėtų atsisakyti recenzuoti ir / arba aptarti abejones su redaktoriumi.

91. Recenzentai neturėtų recenzuoti rankraščių, jei jie anksčiau prisidėjo prie jų rengimo, pvz., patarė autoriams arba jau buvo skaitę darbo rankraštį.

92. Paprastai recenzentai turėtų susilaikyti nuo tiesioginio kontakto su autoriumi.

93. Jei recenzentai žino ankstesnį mokslo darbą, kuris yra tiesiogiai susijęs su pateiktu rankraščiu, jie gali rekomenduoti autoriui apsvarstyti galimybę įtraukti šio darbo medžiagą į rankraštį. Tačiau recenzentai neturėtų to daryti savo naudai. Jie gali patarti autoriui, kad jų paskelbtų mokslo darbų citavimas gali būti tinkamas autoriaus rankraštyje, tačiau reikalavimas ar įpareigojimas įtraukti tokias citas yra nederamas.

Rėmėjai

94. Interesų konfliktai apima finansinius santykius (pvz., remiami klinikiniai tyrimai) ir nefinansinius santykius (pvz., autorių asmeniniai santykiai), galinčius paveikti profesinį sprendimą dėl vertinamo rankraščio. Informacijos apie galimus interesų konfliktus, susijusius su visais asmenimis, įtrauktais į publikacijas, įskaitant santraukas ir stendinius pranešimus mokslinėse konferencijose, atskleidimas yra labai svarbus siekiant, kad skaitytojas galėtų įvertinti leidinį.

95. Rėmėjai turėtų būti skaidrūs ir atskleisti teikiamą finansinę ar natūrinę paramą autoriams. Autoriai taip pat turi atskleisti visą rėmėjo skirtą finansinę ir natūrinę paramą, taip pat dabartinius santykius su tyrimo finansavimo šaltiniu(-iais). Rėmėjo santykiai su autoriais turėtų būti aiškiai ir išsamiai išdėstyti autorių pasirašytoje interesų konflikto atskleidimo formoje, kurioje turėtų būti nurodyta visa rėmėjo skirta parama, įskaitant mokslinių tyrimų medžiagą, įdarbinimą, honorarus, dotacijas ir visą kitą materialinę ir finansinę paramą. Redaktoriai taip pat gali paprašyti nurodyti konkretų rėmėjo vaidmenį rengiant rankraštį (t. y. kuriant mokslinio tyrimo dizainą, renkant ir analizuojant duomenis, suteikiant leidimą publikuoti, pasirenkant mokslo leidinį). Jei rėmėjas tyrimo metu neatliko minėtų vaidmenų, tai taip pat turėtų būti nurodyta.

96. Rekomenduojama, kad mokslo leidiniai taip pat atskleistų finansinius (pvz., prognozuojamos didesnės pardavimo pajamos dėl rėmėjo remtos publikacijos pakartotinio leidimo) ir nefinansinius (pvz., mokslo leidinio redaktoriaus darbuotojų asmeniniai santykiai su organizacija, kuri finansavo tam tikrą rankraštį) santykius panašiu būdu, kaip tai privalo padaryti autoriai.

X. GALIMŲ PAŽEIDIMŲ SVARSTYMAS

97. Galimų pažeidimų nustatymo, nagrinėjimo ir informavimo apie pažeidimus praktikos, reikalavimai ir pavyzdiniai prašymai dėl leidimų suteikimo pateikiami šių gairių Priede.

Šaltiniai

- Authorship Guidelines for Academic Papers*. British Sociological Association, 2001. Prieiga per internetą: https://www.britisoc.co.uk/media/21409/authorship_01.pdf [2018-03-28]
- Best Practice Guidelines on Publishing Ethics: A Publisher's Perspective*. John Wiley & Sons, Ltd., 2014. Prieiga per internetą: <https://authorservices.wiley.com/asset/Best-Practice-Guidelines-on-Publishing-Ethics-2ed.pdf> [2018-03-28]
- COPE Ethical Guidelines for Peer Reviewers*. Irene Hames on behalf of COPE Council. Committee on Publication Ethics, 2013. Prieiga per internetą: <https://publicationethics.org/files/Peer%20review%20guidelines.pdf> [2018-03-28]
- Guidelines for the Responsible Conduct of Research: Ethics and the Publication Process*. American Speech-Language Hearing Association, 2007. Prieiga per internetą: <http://www.medicc.org/mediccreview/documents/Guidelines-Ethics.PDF> [2018-03-28]
- Guidelines of The Optical Society (OSA) Concerning Ethical Practices in the Publication of Research*. Optical Society, 2012. Prieiga per internetą: [https://www.osapublishing.org/submit/review/ethical_guidelines\(jan2012\).pdf](https://www.osapublishing.org/submit/review/ethical_guidelines(jan2012).pdf) [2018-03-28]
- Kleinert, S., Wager, E. (2011). Responsible research publication: international standards for editors. A position statement developed at the 2nd World Conference on Research Integrity, Singapore, July 22-24, 2010. Chapter 51 in: Mayer T & Steneck N (eds) *Promoting Research Integrity in a Global Environment*. Imperial College Press / World Scientific Publishing, Singapore (pp 317-28). Prieiga per internetą: https://publicationethics.org/files/International%20standard_editors_for%20website_11_Nov_2011.pdf [2018-05-29]
- Macintyre, S. (1995). MRC Social & Public Health Sciences Unit Policy on Authorship of Publications and Presentations. Prieiga per internetą: http://www.msoc-mrc.gla.ac.uk/Reports/Pages/PubPres_MAIN.html [perciutuota]
- Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals*¹. International Committee of Medical Journal Editors, 2017. Prieiga per internetą: <http://www.icmje.org/icmje-recommendations.pdf> [2018-03-28]
- Tauginienė, L., Gaižauskaitė, I., Glendinning, I., Kravjar, J., Ojsteršek, M., Ribeiro, L., Odiņeca, T., Marino, F., Cosentino, M. ir Sivasubramaniam, S. (2018). *Glossary for Academic Integrity*. ENAI Report 3G [online]. Prieiga per internetą: http://www.academicintegrity.eu/wp/wp-content/uploads/2018/02/GLOSSARY_final.pdf [2018-05-29]
- Wager, E., Kleinert, S. (2011). Responsible research publication: international standards for authors. A position statement developed at the 2nd World Conference on Research Integrity, Singapore, July 22-24, 2010. Chapter 50 in: Mayer T & Steneck N (eds) *Promoting Research Integrity in a Global Environment*. Imperial College Press / World Scientific Publishing, Singapore (pp 309-16). Prieiga per internetą:

https://publicationethics.org/files/International%20standards_authors_for%20website_11_Nov_2011.pdf [2018-05-29]

*White Paper on Promoting Integrity in Scientific Journal Publications*¹. Council of Science Editors, 2012. Prieiga per internetą: <https://www.councilscienceeditors.org/resource-library/editorial-policies/white-paper-on-publication-ethics/> [2018-03-28]

Priedas

Pažeidimų nustatymo, nagrinėjimo ir informavimo apie pažeidimus praktikos

Acceptable Secondary Publication (III.D.3). In *Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals*. International Committee of Medical Journal Editors, 2017. Prieiga per internetą: <http://www.icmje.org/icmje-recommendations.pdf> [2018-03-28]

COPE Flowcharts. Prieiga per internetą: <https://publicationethics.org/resources/flowcharts> [2018-06-09]

Corrections, Retractions, Republications, and Version Control (III.A). In *Recommendations for the Conduct, Reporting, Editing, and Publication of Scholarly Work in Medical Journals*. International Committee of Medical Journal Editors, 2017. Prieiga per internetą: <http://www.icmje.org/icmje-recommendations.pdf> [2018-03-28]

Ensuring the integrity of the published record – suspected research or publication misconduct. In *Responsible research publication: international standards for authors (Singapore statement)*. Committee on Publication Ethics, 2011. Prieiga per internetą: https://publicationethics.org/files/International%20standard_editors_for%20website_11_Nov_2011.pdf [2018-05-29]

Guidelines for Handling Image Data (3.4.1). In *White Paper on Promoting Integrity in Scientific Journal Publications*. Council of Science Editors, 2012. Prieiga per internetą: <https://www.councilscienceeditors.org/resource-library/editorial-policies/white-paper-on-publication-ethics/> [2018-03-28]

Handling Third-Party Inquiries About Scientific Misconduct (3.6). In *White Paper on Promoting Integrity in Scientific Journal Publications*. Council of Science Editors, 2012. Prieiga per internetą: <https://www.councilscienceeditors.org/resource-library/editorial-policies/white-paper-on-publication-ethics/> [2018-03-28]

Procedure for Handling Guideline Violations (3.4.2). In *White Paper on Promoting Integrity in Scientific Journal Publications*. Council of Science Editors, 2012. Prieiga per internetą: <https://www.councilscienceeditors.org/resource-library/editorial-policies/white-paper-on-publication-ethics/> [2018-03-28]

Reikalavimai ir pavyzdiniai prašymai dėl leidimų suteikimo

APA Copyright and Permissions Information. Prieiga per internetą: <http://www.apa.org/about/contact/copyright/index.aspx> [2018-06-09]

¹ Šios gairės nuolat atnaujinamos.

- COPE Sample Letters*. In *Best Practice Guidelines on Publishing Ethics: A Publisher's Perspective*. John Wiley & Sons, Ltd., 2014. Prieiga per internetą: <https://authorservices.wiley.com/asset/Best-Practice-Guidelines-on-Publishing-Ethics-2ed.pdf> [2018-06-09]
- Copyright and permissions (3.2.1). In *Author and Editor Guidelines: Business and Social Sciences*. Edward Elgar Publishing, 2017. Prieiga per internetą: https://www.e-elgar.com/sites/e-elgar/files/images/shared/author_and_editor_guidelines_socialsciences_2016_0.pdf [2018-06-09]
- Permissions (II.4). In *Author Guidelines: Taylor & Francis Books*. Taylor & Francis Group, 2017. Prieiga per internetą: <https://s3-us-west-2.amazonaws.com/tandfbis/rt-files/docs/Author+Guidelines+2017.pdf> [2018-06-09]

Kaip cituoti?

Harvardo citavimo stilius

Tauginienė, L., Cibulskienė, J., Berkmanas, T., Janutėnienė, J., Braziulienė, A., Kazlauskaitė, R., Kližentis, V., Toleikienė, R., Zamokas, G., Sipavičienė, S., Vaičaitis, V. ir Marozas, V. 2019. *Publikavimo etika: gairės*. Vilnius: Lietuvos universitetų rektorių konferencija.

Leidimai išversti į lietuvių kalbą saugomi LURK sekretoriato.

Leidimus suteikę fiziniai ir juridiniai asmenys neatsako už vertimo kokybę.

Kalbos redaktorė Aistė Skrebytė-Mahly